

Obnova hřbitova bláznů

9.12.2025 - | Městská část Praha 8

Praha 8 zahájila revitalizaci Bohnického ústavního hřbitova. První etapou je obnova kaple, která se po desetiletích ruin dočká znovuzrození.

Městská část Praha 8 dnes slavnostně zahájila dlouho připravovanou revitalizaci Bohnického ústavního hřbitova, jednoho z nejvýznamnějších, nejzáhadnějších a nejcitlivějších pietních míst v Praze. Historický areál, známý také jako „hřbitov bláznů“, vstupuje do nové éry. Prvním krokem je rekonstrukce kaple, která byla v roce 1989 vypálena vandaly a více než třicet let chátrala jako torzo obvodových zdí.

Cena za dílo činí 8 245 019 Kč bez DPH. Zhotovitel má na realizaci 220 dní, tedy přibližně sedm měsíců. Při hladkém průběhu prací by měla být kaple dokončena před letními prázdninami roku 2026.

Začínáme první etapu. Kaple je srdcem celého hřbitova

„Začínáme první etapu revitalizace celého hřbitova, kde kaple je jeho srdcem, nejvýraznějším prvkem a také symbolem všeho, co tohle místo zažilo. Je správné, aby byla obnovena jako první,“ uvedl Radomír Nepil, místostarosta (ANO) a iniciátor obnovy hřbitova.

Rekonstrukce kaple vychází z architektonické studie OHA architects. Torzo stěn bude staticky zajištěno, doplněno o chybějící části a zakryto novou výraznou konstrukcí z cortenové oceli, jejíž tvar evokuje trnovou korunu – symbol bolesti i naděje. Uvnitř vznikne stálá expozice věnovaná historii hřbitova, jeho tisícům příběhů i legendám, které se k místu vážou.

„Pokud to umožní rozpočet městské části, chceme na rekonstrukci kaple plynule navázat dalšími etapami – obnovou cestní sítě, rekonstrukcí hřbitovní zdi a následně také opravou mohyly a umístěním nového kříže. Naším cílem je postupně kultivovat celý hřbitov,“ doplňuje Jiří Vítek, místostarosta (Patrioti) a strážce hřbitova.

Bohnický ústavní hřbitov: 4300 osudů, pohnuté století a návrat důstojnosti

Hřbitov vznikl v roce 1909 jako součást tehdejšího psychiatrického sanatoria v Bohnicích, jednoho z největších zařízení svého druhu v Evropě. Pacienti zde pracovali, žili a v mnoha případech zde také našli svůj poslední odpočinek.

Za šedesát let fungování bylo na hřbitově pochováno přibližně 4300 lidí – pacientů, ošetřovatelek, zaměstnanců ústavu, ale také italských vojáků ze zajateckého tábora či chovanců z Tridentu, přesunutých sem během první světové války.

Po roce 1963, kdy přešel hřbitov pod správu Pohřební služby hl. m. Prahy, začal rychle chátrat. V roce 1984 se zde natáčela slavná scéna hromadného hrobu ve Formanově filmu Amadeus. O pět let později byla hřbitovní kaple vypálena vandaly – dodnes zůstaly jen obvodové stěny a fragmenty zdiva. V 90. letech a na počátku 21. století se z hřbitova stala fakticky soukromá skládka, zarostlá křovinami, břečťanem a zaplněná desítkami tun odpadu.

Dobrovolníci na hřbitově

Zlom nastal v roce 2013, kdy tehdy ještě jako řadový občan a hasič prošel místem Jiří Vítek – dnes místostarosta Prahy 8.

„Šel jsem okolo se psem a uviděl jsem stav, který mě zasáhl. Pietní místo, kde leží tisíce lidí, bylo zničeno a zasypáno odpadem. Tak jsem prostě vzal pytle a začal uklízet,“ vzpomíná Vítek.

Jeho iniciativa přerostla v dlouhodobý dobrovolnický projekt, do kterého se postupně zapojovaly desítky lidí. Z areálu bylo odvezeno 35 tun odpadu, suti a náletů, byly obnoveny některé cesty, vyčištěno torzo kaple, zpřístupněna hlavní osa a postupně vznikly i komentované prohlídky, při nichž Vítek vypráví nejen historii, ale i osobní příběhy zde pohřbených.

„Dnešní zahájení rekonstrukce kaple je pro mě obrovský okamžik. Po deseti letech práce dobrovolníků a letech politického vyjednávání se hřbitov konečně dočká oficiální obnovy,“ dodává Vítek.

Na kapli naváže obnova cest, mohyly, kříže i hřbitovní zdi

Rekonstrukce kaple je první ze čtyř hlavních kroků revitalizace celého hřbitova. Městská část nyní připravuje dokumentaci pro:

Projektové dokumentace pro cesty a zeď budou hotové na jaře 2026. Pokud to umožní rozpočet městské části pro příští rok, chce radnice na rekonstrukci kaple plynule navázat dalšími etapami.

„Náš cíl je jasný – postupně obnovit celý areál a zpřístupnit ho tak, aby si lidé uvědomovali jeho historii a vážili si těch, kteří zde odpočívají. Zároveň nechceme narušit jeho jedinečnou atmosféru. Každý zásah musí být pietní a pokorný,“ říká Nepil.

Citlivá architektura, která neruší, ale podtrhuje místo

Architekti z OHA architects volili minimální zásahy a maximální respekt. Cortenová konstrukce kaple neimituje původní podobu – naopak přiznává chybějící části a nahrazuje je soudobým, výrazným, ale přesto pokorným prvkem. Otevřená střecha má připomínat neuzavřené příběhy, ale také naději a světlo.

Celá revitalizace je navržena jako dlouhodobě udržitelná a odolná vůči vandalismu, počasí i přirozenému stárnutí materiálů. Cesty a zeleň budou maximálně respektovat původní osnovu hřbitova, včetně ikonického břechtanu.

Hřbitov jako místo paměti, ne senzace

Na rozdíl od senzacechtivých popisů „nejděsivějšího místa v Praze“ chce Praha 8 zdůraznit skutečné jádro bohnického hřbitova – lidské osudy, příběhy sester, pacientů, vojáků i obyčejných lidí, kteří zde našli poslední spočinutí.

„Hřbitov nemá být atrakcí. Má být místem tiché vzpomínky a pochopení. Nová kaple i další etapy revitalizace vrátí tomuto místu důstojnost, kterou si zaslouží,“ uzavírá Vítek.

Další informace: <https://www.bohnickyhřbitov.cz/>

Dostávejte aktuality na váš e-mail.

Každý den zasíláme všechny novinky z webu v jedné přehledné zprávě.

<https://www.praha8.cz/Obnova-hrbitova-blaznu.html>